

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
4 august st. v.
16 august st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada principală 375 a.

Nr. 31.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Nemulțumitorului i se ia darul.

— Poveste. —

Spun bătrânii că odată, nu știu unde, 'n care loc,
Se află un biet om, — harnic, inse fără de noroc. —
Mistuit d'un dor : s'ajungă cât mai iute om cu stare,
O ducea tot într'o muncă, cât e diulica mare ; —
Dar degéba, ori și câtă ostenelă își dedia :
Sărăcia din colibă-i s'o gonască nu putea.

»Ce fel? — într'o sérá-și dișe. — »Tot așa s'o duc
mereu ?

»N'o să se 'mplinescă óre până-i lume visul meu ?
»Câți cunosc ascunși de-odată cu avere din nimic !
»Numai eu, s'erman de mine, să remân în veci calic ? ..
»Nu vreau !.. Am să plec în lume și să caut prin
tot locul,
»Pân' voi da și eu de bine, pân' ce mi-oi găsi no-
rocul !»

Și dișend, în diori de diuă, cu o traistă pe spinare,
C'un toiag în mână, — haide ! — a plecat în lumea
mare.

Câte diile-a mers într'una, cum, pe unde-a colindat,
Și în drumul seu cu câte neajunsuri s'a luptat :
Nu pot să ve spun anume. — Știu numai că într'o di,
Dup'o cale grea și lungă, fără veste se tređi,
Că se află 'ntr'o pădure mare și atât de desă,
De se rătăci, — dintr'ensa nu eră chip să mai i. ă.
Și cum tot căută s'ermanul v'o cărare de eșit
Din sêlbatica desime, ce părea făr de sfêșit :
De odată-un vuet ștraniu ca de vânturi mugitóre,
Ca de ape dela munte jos în vale cădětóre
I-i ajunse la ureche ...

»Ce să fie ?« — se intrébă ;

Și 'nspre sgomotul acela indreptându-și pașii 'ngrabă,
Înainte sa el vede șiruri lungi de negri munți,
Ce-atingeau albastra boltă cu-ale lor mărețe frunți.
Iar din sinul lor de pétră mii și sute de isvóra
Se zăriau cum ies în clocot și spre vale se cobóră :
Unele curgênd în formă de péraie limpedi, blânde,
Altele sbucnind în valuri sgomotóse, spumegânde,
Și formând adânci largi riuri, ce — pe unde șerpuiau —
Firea tótă de viétă și de farmec o umpleau ;
Altele iar pe sfêșite, și de sus abia lăsând
Câte-o picătură 'n vale să se scurgă când și când.

Bietul om, ajuns aicea, se uită 'mpregiur cu témă,
De priveliște din față-i neputênd să-și dee sémă.

»Unde sânt ? în ce loc ? Dómne !.. Drumul cine-o
să mi-l spue,
»Ca să ies din codrul ăsta ?.. Chip de om p'aicea
nu e !..

»Am să mor aici cu diile !.. « Astfel se gândia în sine,
Și de gróza ce-l prinsese îi treceu fiori prin vine.
Dar cum sta așa pe gânduri, plin de frică și mirare,
Din deșisul fără margini de odată îi apare
Un bătrân cu barba albă și pe trup c'un lung ves-
mênt,

(După chip și 'mbrăcăminte se părea un pusnic sfânt.)
Călétorul, cum îl vede, inima-i se ușuréză,
Și spre el pășind ingrabă : »Bună diua !« îi uréză.
Dar bătrânul cu blândețe : »Bine ai venit !« îi dișe ;
»Om din lumea trecětóre, ce vânt te-a adus p'aice ?
»Spune-mi, care ți-e dorința ? .. «

— Uite-am rătăcit din drum
»Prin desime, și-unde m'aflu, nu pot să pricep nici-
cum.«

— »Află dar și ține minte, c'acest codru uriaș
»E dela urzirea lunei al norocului locaș.« —
— »Cum ? Ce-ai diș ? (drumețu 'ntrébă) Póte vrei
să-ți riđi de mine.
»Ce 'nsemnézá aste vorbe ?.. Fă-me să 'nțeleg mai
bine ... «

Iar bătrânul îi răspunde : »Uită-te 'mpregiurul teu !
»veđi mulțimea de isvóra, ce din stânci sbucnesc
mereu,

»Coborindu-se spre vale ?.. Dintre ómeni fiecare
»Drept ursită uela Domnul un isvor în ăști munți are.
»Și precum isvorul curge : turbure, ori mai curat, —
»Mai incet, cu țirăita, séu mai viu și mai bogat :
»Pe pământ așa-i norocul omului, și — ori ce-ar face
»Nu e dat ca să și-l schimbe, nimeni, precum îi
place.«

Și 'ncepú și 'n parte a-i spune, că cutare viu isvor
E norocul, bură-óră, al cutărui domnitor ;
Iar cutare-al nu știu cărui om ce 'nótă în avere ...
Și așa despre mai multe, ce erau 'napropiere.

— »Minunat !« drumețul dișe, când bătrânul a sfêșit.
Va să dișă, tocmai bine pe aici am nimerit.
În acéstă 'nfundătură, ca ori-care muritor,
Trebue de bună să am și eu vr'un isvor
Cu menire să arate, ce fel mi-e destinu 'n lume ;
Unde-i ? Care-i dintre-atâtea ?.. Mult aș vré să-l ved
anume !

Căci din casa-mi urgisită și pustie, ard-o focul,
Înadins prin țeri plecat-am : dór voi da ochi cu no-
rocul,

Dór m'oi pricopsi odată !..

Dar bătrânul dişe : »Bine !
 »Decă vrei să-ţi vezi norocul n'ai decât să vii cu mine.«
 Şi pe-o cărăruşe 'ngustă coborindu-se mereu,
 Lâng'un mic isvor s'opreşe :
 — »Asta ?...« (căletoaru 'ntrebă suspinând cu intris-tare)
 »Dar de loc nu curge, uit' te-l !...«
 — »Stăi puţin, mai ai răbdare.«

Spuse şi plecă bătrânul dispărând printre stejari.
 Iară omul stă, se uită la isvor, făcând ochi mari.
 Şi prin minte gânduri negre o mulţime îi trecură,
 Pân' s'audă »pic« ! din petra isvorind o picătură.
 Şi aşteptă, — aşteptă, — aşteptă !.. până când să
 vedă iară
 Mai picând un strop alene.

»Asta mi-e norocul dară?«
 Şi gândeşe cu mâhnire. »Ei, acum am înţeles
 »Pentru ce, muncind, in lume cu nimic nu m'am ales.
 »Pasă-mi-te, ori ce-ai face, măcar de-i sări şi 'n foc,
 »De te-ai face luntre-punte: e 'ndeşert când n'ai
 noroc !«
 Şi de-o stâncă răqimându-şi trupul slab şi abătut,
 El îşi blăstămă viaţa, ciasu 'n care s'a născut.

Dar de-odată : »A ! răbdare !« dişe 'n sine. »Ce vorbii ?
 »Póte că isvorul asta e 'nfundat cumva ... mai şcii?..
 »Şi de-aceea nu ţişneşe ... Ce-ar fi când l'aş des-
 fundă ?..
 »Negreşit atunci cu dânsul şi norocu-mi s'ar schimbă.«

Şi-apucând un băţ in mână, ascuţit şi noduros,
 Hai, cu el incede stâncă să-o sgândăre din gros ...
 Când de-odată ce se întâmplă ? — Vértul bétului se
 rupe
 Şi remâne 'nfipt. Isvorul — pace ! — 'n loc să se
 destupe,
 S'a 'nfundat mai tare încă, şi de loc nu mai curgea.

Bietul om, vędând acésta, ca incremenit stetea.
 »Aoleo !« (in sine-şi dişe) »Vai de mine ! ce-am lucrat !
 »Vrënd să-mi dreg norocul, iată, că mai reu mi l'am
 stricat !«

Şi cum se gândia la tóte : la plecarea lui de-acasă,
 Unde, bine-reu, dar totuş măcar pâne-avea pe mėsă,
 Şi la fómeea ce acuma n'endurat mi-l sfăşia,
 (Căci i se golise traista ; hrană d'unde să-şi mai ia ?)
 De odată-un glas puternic auđi de sus că-i dişe :
 »Omule fără de minte ! Ce făcuşi ?.. Viind aice,
 »Ai cercat să schimbi tu ceea ce ursita a 'ntocmit ?
 »Cu norocul ce-ţi dedusem nu erai indestulit ?
 »Altă sórtă mai pe poftă, contra firii, tu ai vrut ?..
 »Rabdă-acum !.. Prin lăcomie, şi ce-aveai, ađi ai
 perdut !«

Iar acel ce aste vorbe le-a rostit cu graiul seu,
 Fost-a, după cum se spune, ênsuşii bunul Dumneđeu.

Ce-o mai fi păţit pe urmă bietul om, eu n'avui parte
 Ca să aflu. — Cine şcie, să o spue mai departe.

P. Dulfu.

Un om de valóre nu-şi păstréază acésta valóre
 decât stăruind, fără ca să slăbéscă cândva, in dispre-
 ţul seu pentru opinia publică.

*

Stomacul mănăciosului n'are nici o memorie.

Memoriile unui spândurat.

— Nuvelă —

(Incheiare.)

Greea sinuciderei séménă mult cu o séménă de
 răzor, puse la rădęcina unui copăcel, care creşce
 cu cât plóia şi rađele sórelui o desmórdă mai
 des ; şi care in cele din urmă se sue pe dânsul,
 acoperindu-l mai peste tot cu frunđele şi vlăsta-
 rele ei. Tot astfel e şi cu sinuciderea : se desvoltă
 cu cât suferinđele sânt mai mari şi mai dese, iar in
 cele din urmă ajunge la un punct in care omul des-
 nădăđduit, caută să-şi facă un drum de scăpare din
 ea şi sfêrşesce prin a o pune in aplicare.

»Astfel fu şi cu mine : mai întei avui gróză !
 dar incet, incet, incepui a me familiarisă cu dânsa şi
 la urmă me decisei să es pe acésta uşe ce mi se des-
 chidea şi care eră ultima scăpare.

Mórtea e o barieră prin care treci fără să te
 certe ceva.

Hotărit in ideea ce mi-o formasem, me gândii
 la felul morţii şi decisei să me spândur : eră o mórte
 mai sigură şi fără suferinđe.

Intr'o đi luai o fringhie şi pornii cu dânsa la
 pădurea din marginea oraşului.

Acolo după puţină căutare aflai un arbore cu
 cracă plecată in jos şi care se potrivea de minune cu
 planul meu.

Trăsei un buştean aprópe de dânsa, me suii pe
 el, legai fringhia bine de acea cracă incercând decă
 nu cumva se desprinde nodul şi fără hesitare imi pe-
 trecui laţul impregiurului gátului. Se ve spun drept :
 in acel moment aşá de grozav, nu aveam nici frică
 nici remuşcare de aceea ce făceam. Vedeam bine că
 numai câteva minute mai aveam de vieţuit, că eră
 să me despart pentru totđ'auna de lume şi cu tóte
 acestea nici un muschiu al obrazului meu nu tresărea
 şi nu-mi părea cătuş de puţin reu de fapta ce eră
 s'o sevêrşesc. Vedeam dincolo de acésta vieţă mise-
 rabilă o vieţă cu totul liniştită şi scăpărea de tóte.
 Pentru ce mi-ar fi părut reu ? pentru ce aşi fi stat
 la indoiélă când numai aveam nimic de regretat, şi
 nici-o ilusie de viitor pe care-l vedeam turbure ca o
 mocirlă.

Stătui astfel cu fringhia impregiurului gátului,
 aprópe 10 minute.

In cele din urmă me decisei pentru sfêrşitul
 dramei şi dedei cu piciorul la buştean.

In acel moment un ţipêt imi isbi urechea ; atata
 fu tot căci fringhia me strîngea grozav şi totul in-
 trase in intuneric ! Urechile imi vijiau şi me inăbu-
 şam. Limba-mi eşise afară din gură, ochii mi se im-
 paejenară şi incepui să dau din picióre. Tot trecutul
 mi se presentă in imaginaţie. Vrusei s'aduc mánile
 la gât dar forţele-mi lipsiau ; mi se paralisase cu de-
 sevêrşire.

Pe când me sbăteam intre vieţă şi mórte de-
 odată fringhia se rupe şi eu căđui jos, simţind că se
 plecă cineva pe mine şi-mi desface laţul din pregiurul
 gátului ; atunci un val de aer imi inundă plămánul
 şi... leşinai.

Când m'am deşteptat eram intr'o cameră luc-
 sósă, iar la căpétêiul meu o damă me privia cu in-
 grigire şi lângă dânsa doi doctori se uitau ţintă in
 ochii mei.

Ací Nicu se opri şi-şi şterse sudórea de pe
 frunte. Noi ne uitam fórte curiosi la dânsul ; după
 ce béu un pahar cu vin, reluă :

Dama se apropie mai mult de mine, imi luă
 mâna intr'ale sale şi me întrebă decă me simţiam mai

bine; eu îi arătai gâtul, făcându-i semn că nu puteam să vorbesc dar că suferiam grozav.

Dânsa me mângăie pe frunte într'un mod c'am familiar.

Se întorse către doctori și le dișe:

— Domnilor voesc cu ori-ce preț ca tinărul acesta să scape; îmi promiteți că veți face acesta.

— Dâmnă — respuse unul din doctori, — ne vom face datoria cât se va pute mai conșcințios; dar decă reul va fi inaintat într'un grad mai mare, atunci toate silințele vor fi zadarnice căci arta își va declina competența; dar nu desperați, pôte vom reuși, aceea ce am dorî-o și noi.

După aceste din urmă cuvinte, doctorii se apropiară de mine, îmi studiară gâtul, făcură amândoi un fel de consult, prescrișe o rețetă și se duseră.

Dama, după ce i insoți până la pörtă, se întorse îndărăt în camera unde eram eu bolnav. Trase un scaun lângă pat, se aședă pe dânsul și începă să me privescă. Privirea acelei femei îmi turbură sângele și fără voia mea lăsam ochii în jos. Vedeam în totă persóna ei un interes viu pentru mine, dar ceea ce me miră eră, că n'o mai vedusem până atunci și că-mi eră o figură cu totul necunoscută.

Trecură patru zile, în care timp dânsa nu se deslipise dela căpăteliul meu. Doue-trei ore pe nopte decă dormia, acesta o făcea pe fotoliul de lângă mine și la cea mai mică mișcare ce făceam, ea se scula iute întrebându-me ce-mi trebuie.

Toate acestea me uimise într'atata, că me credeam jucăria vre-unui vis ciudat și că toate acelea vor dispăre pe dată ce me voi deșteptă.

Eră de diminéța. Dama mea necunoscută intră la mine îmbrăcată într'un capot de muselină, alb.

— Bună dimineța, scumpul meu bolnav; ați te simț mai bine?

— Mulțumită dvóstre dnă, da; căci altfel de sigur că n'aș mai fi scăpat.

— Ei bine, cum se face așa de tinăr să te sinucidă?

— Vai dnă! am avut de încercat dureri prea aspre și acesta a fost cauza că într'un moment de delir să uit totul și să fac pasul acesta.

— Și când me gândesc că decă întemplantarea n'ar fi făcut că să me aflu în acel moment aprópe de locul acela fatal!

— Cum? dvóstre erați acolo?

— Da, din fericire, pentru a te scăpă. Me dușesem să me preambul prin pădure când d'odată dădui cu ochii de un om cu lațul impregiurul gâtului. dau un țipet de gróză, ómenii mei alérgă lângă mine, atunci eu le arătai arborele de care se spândurase nenorocitul, ei alerg iute, tae cu un cuțit fringhia, te lasă jos, îți scóte lațul din pregiurul gâtului și din ordinul meu te-au adus aci.

— Ve mulțumesc dnă din inimă pentru fapta care ați făcut-o, dar să me credeți că aș fi fost mai fericit decă aș fi trecut în lumea visurilor; pentru mine nu mai există nimic; totul s'a distrus. Sânt totmai ca un marinar în mijlocul oceanului pe o bucată de scândură, a doua zi după naufragiu.

— Trebuie să fi suferit mult?

— Decă am suferit! O da! mult! și încă prea mult!! Știi dta ce vra să dică să nu mânânci câte doue-trei zile? Să fii în miseria cea mai mare? Să te ție într'o casă mai mult de milă și să n'ai pe nimeni în lume. Nu, nu cred să le cunoști toate acestea; căci dta care ești crescută în mijlocul bogăției n'ai avut nici-odată ocașia de a vedea asemenea lucruri care fac să se strîngă inima.

Tot cea ce spuneam acestei femei, citiam în ochii ei; că o impresionă mult și de multe ori chiar

și lacrimi am observat că i se scurgea de-alungul obrazului. Ei bine, ce credeți? femeia acesta mi-o spus în cele din urmă că me iubesc și ar voi să me ia de bărbat. Eu întei am cređut că vré să-și riđă de mine, dar în cele din urmă vėđui că m'am înșelat, căci după doue luni dela însânetoșirea mea deveni soțul ei.

Eră o minune acesta; eu, care nu mai speram în nimic, după ce me spândur, me trezesc într'o casă lucșosă și o femeie bogată și frumósă me face soțul ei așa tomnesam. Dar care să fi fost cauza, de-a făcut-o să me ia pe mine și nu pe unul aprópe de un rang cu dânsa?

Acesta eră misterul pe care nu l'am putut cunoșce.

Dar ce-mi pasă. Nu eram fericit? Nu aveam iar tot ceea ce-mi trebuia?

Puțin îmi pásă mie de unde deviniau toate acestea, șciu numai că în timp de doi ani am fost cel mai fericit muritor.

Intr'o zi inșe, venind mai de vreme ca de obicei, vėđui pe soția mea tristă, ceea ce nu mi se întemplantase nici-odată de când o luasem.

O întreb ce are; dânsa nu-mi respunde nimic; am tăcut și eu.

Din acea zi veselía fugi din casa noastră lăsând loc tristeței.

Soția mea nu mai eră aceea din trecut; se schimbăse cu totul. Inzădar me încercai să aflu cauza, căci nu-mi fuse cu puțință.

Me gândiam cum aș pute să-i surprind secretul și gășii în cele din urmă planul, de me prefăc că peș și în urmă să o spionez; numai astfel gășiam adevărul, căci după indeferența ce-mi arată, vedeam bine că se săturase de mine și că pôte regreta pasul ce-l făcuse.

A doua zi îmi pregății gémantul pentru la soția mea. Căscă. Când me vėđu se înteră spre tórnătră. Eu me prefăcui că nu bag de seamă și i spun că aveam s'o părăsesc pentru câteva zile căci mă chémă un amic intim ce eră aprópe în agonia morții. Surprinsei o mișcare de bucurie; eu inșe trecui și pe acesta cu vederea.

Îmi luai adío dela dânsa, o sărutai cam repede pe frunte și pornii, inșe la barieră dedui drumul tórnătră. gémantanul îl lășai în păstrare la un negustor, iar eu me întorsei pe jos acasă.

Inserase.

Stam ascuns după o pörtă vecină, de unde vedeam drept în curtea casei mele.

Spionagiul acesta îl făceam pentru că o voce launtrică îmi spunea că soția mea disgustându-se de mine, își luase un amant.

N'aveam temei serióse pentru a crede acesta mai ales că șcieam cât de mult me iubise, dar ce eră să fac? un curent me tiră, îmi comandă și eu nu me puteam împotrivi.

Eră aprópe un cias de când stam pitulat după pörtă aceea, când vėđui că trece cineva repede pe lângă mine, se uită în toate părțile, se opreșce la pörtă casei mele și bate de trei ori; peste puțin pörtă se deschise și la lumina felinarului vėđui pe soția mea că-i întinde mâna; vorbiră ceva și în urmă intrară în lăuntru.

Tot sângele mi se oprî în vine și întelesei în cele din urmă după ce me desmeticii, schimbarea soției mele! Voiam să me reped după dânsii, să-i opresc și pe miserabilul care-mi calcă onórea în picióre să-l pedepsesc după cum merită, dar me oprî; gășisem un plan mai bun la resbunarea mea. Me îndreptai bi-nișor spre pörtă. Eră tot deschisă. Intrai și me strecurai fără să fac șgomot la apartamântul soției mele,

Pusei urechea la brósca uşei, dar nu trăsese îndărăt cu mâinile încheşate în pâr: auđisem doue sărutări. Mai mult impleticindu-me me urcai în camera mea. Scosei toţi banii şi lucrurile de valoare ce le aveam dela acea femeie. le pusei pe măsă şi începui să plâng ca un copil: Me vedeam aşá de nenorocit! eram isbit în tot ce aveam mai scump; căci iubiam pe acea femeie, o iubiam ca un nebun.

E adevărat! lumea acésta nu este decât un cuib de corupţie; nimeni nu pôte trece printr'ensă fără a nu se cangrenisá de veninul ei.

Pentru ce óre acésta femeie, care dicea că me iubeşce, m'a oprit de a nu-mi scurtá firul vieţii miserabil ce duc?

Pentru ce m'a făcut soţul ei? Ca să me înşele în urmă cu un altul? dacă crede că nu sânt demn de dēnsa, nu trebuia să m'aridice până la ea.

Eu nu i-am cerut acésta; ea a voit-o; şi acum decă me înşelá într'un mod aşá de infam, e de doue ori mai culpabilă. Ei bine, dinte pentru dinte! Imi voi resbună grozav de insulta de mi s'o adus; atât mai reu pentru dēnsa care a adus lucrurile aci.

Dar decă nu me înşelá? decă străinul acela îi va fi pôte vr'o rudă venită cine şcie de unde? . . . Me voi convinge.

Scoborii scara şi în vârful degetelor ajunsei la iatacul femeii mele; erau tot acolo; pusei urechea iar la brósca uşei şi după câteva momente me retrăse. Aflasem aceea ce doria. Şcieam acum cu siguranţă, că acolo era amantul soţiei mele. Incuiai uşa coridorului, uşa dela entré şi cea dela scară, iar cheile le aruncaii în grădină; după acésta operaţie me duşei în pivniţă unde aşedai nişte surcele sub o grămadă de scânduri, aprinsei un chibrit, cu mâna tremurândă şi-l aruncaii în mijlocul lor. Aşteptai până ce se aprinse bine şi eşti în grădină.

Peste o jumătate de oră focul cuprinse totă casa.

În mijlocul flacărilor, zării pe soţia mea numai în cămaşe, strigând ajutor.

Eu o priviam rânjind!

Dēnsa vădēnd că nu mai erá nici o scăpare, deschise ferestra şi se aruncă în spaţiu; când cădú jos își sfărímă capul de pietrele din curte. După câteva momente vėđui şi pe amant că se repede la ferestră ca să se arunce şi el, inse când vėđú grozava sörte ce avusese soţia mea, voi să se retragă, dar o grindă se desprinsese de sus şi cădú peste dēnsul, îngropându-l în flacări.

Insedar alergară vecinii şi pompierii, căci casa erá aproape ruinată de flacările mistuitoare.

Mai târđiu, după ce s'a depărtat toţi, am eşit şi eu din grădină şi am fugit tot înainte până ce am căđut jos fără cunoşcinţă.

Aci Nicu se oprí abia trăgēndu-şi respiraţia.

— A dar ce grozavă dramă! — esclamarăm câţiva. Şi e mult de-atunci, Nicule?

— Patru ani!

— Dar părinţii, rudele ei n'au aflat nimeni misterul?

— Se n'ţelege că nu, de óre-ce l'am cunoscut numai eu.

Mai stăturăm puţin şi pentru că nu mai plouă ne pregătirăm să eşim.

Ne luarăm séra bună şi eu pornii cu Măldarescu spre casă.

— Ei, cum ţi s'a părut naraţia lui Pesimescu, — me întrebă dēnsul.

— Cam esagerată puţin. Sânt părţi care nu prea par a fi naturale.

— Şi tu cređi că e adevărat aceea ce spune el?

— Dar . . .

— Nu e decât un vis al lui pe care-l destăinuşce cam tot astfel la toţi; eu îl cunosc mai bine decât alţii; am fost mai mult împreună cu dēnsul şi îi şciu pe de rost totă vieţa. Că a voit să se spânđure din cauza miseriei, e adevărat; asemenea e adevărat că l'a scăpat o femeie, care în urmă i-a devenit amantă. El pentru că nu mai iubise pân' atunci, se amoreză nebun de ea, inse acésta după câtava vreme își procură un alt amant. Pesimescu de disperare innebuni şi în nebulia lui i se pare că a comis grozava crimă ce auđisi. Acum s'a vindecat puţin, dar visiunea nu i-a perit încă din imaginaţie.

Pentru că ajunssem în dreptul casei mele, Măldarescu îmi strînse mâna şi se depărtă.

După trei zile citii într'un diar, că s'a găsit în pădureá dela bānēsa un om spāndurat. După hárţile găsite asupra sa, se constatá că se numeşce Nicu Pesimescu.

Sěrmanul! tot prin strangulare trebuia să móră. Aşá i-a fost destinul! Nimeni nu se pôte da în lături dinaintea sa.

Gr. Mărunţeanu.

Odă la sóre.

Înteleg págānii care
Se inchin la tine, sóre
Şi se cade māndre flori
Ca să te slăvesc 'n őrori;
Cāntece şi ciripire
Să-ţi trimetă 'ntręga fire,
Pasăre şi muncitor
Să te strige 'n cântul lor!

Ucigaşul în prinsóre
Îţi slăveşce raza, sóre;
Blāndă, lui nu te-ascunđi,
Numai tu la el pētrunđi.
Tremură dar nu s'abate
Ingrozită de pēcate
Ce zăreşce-aicea jos
Raza-ţi.

Cāt eşti de milos!
Ai puté în disperare
Să restorni pāmēnt şi mare,
Să te-afunđi în infinit
D'aste rele îngrozit.

Dar şi rază şi căldură
Ne arunci tu făr de ură
D'o potrivă tuturor
Tu le-eşti māngăetor.

Smara.

Proverbe.

Stăpānii ne sânt patimele şi nevoile nōstre.

(Francez.)

Cea mai bună moştenire pentru fii sânt virturile şi un meştesug.

(Muntenegrean.)

Interesul public adese serveşce de perdea celui privat.

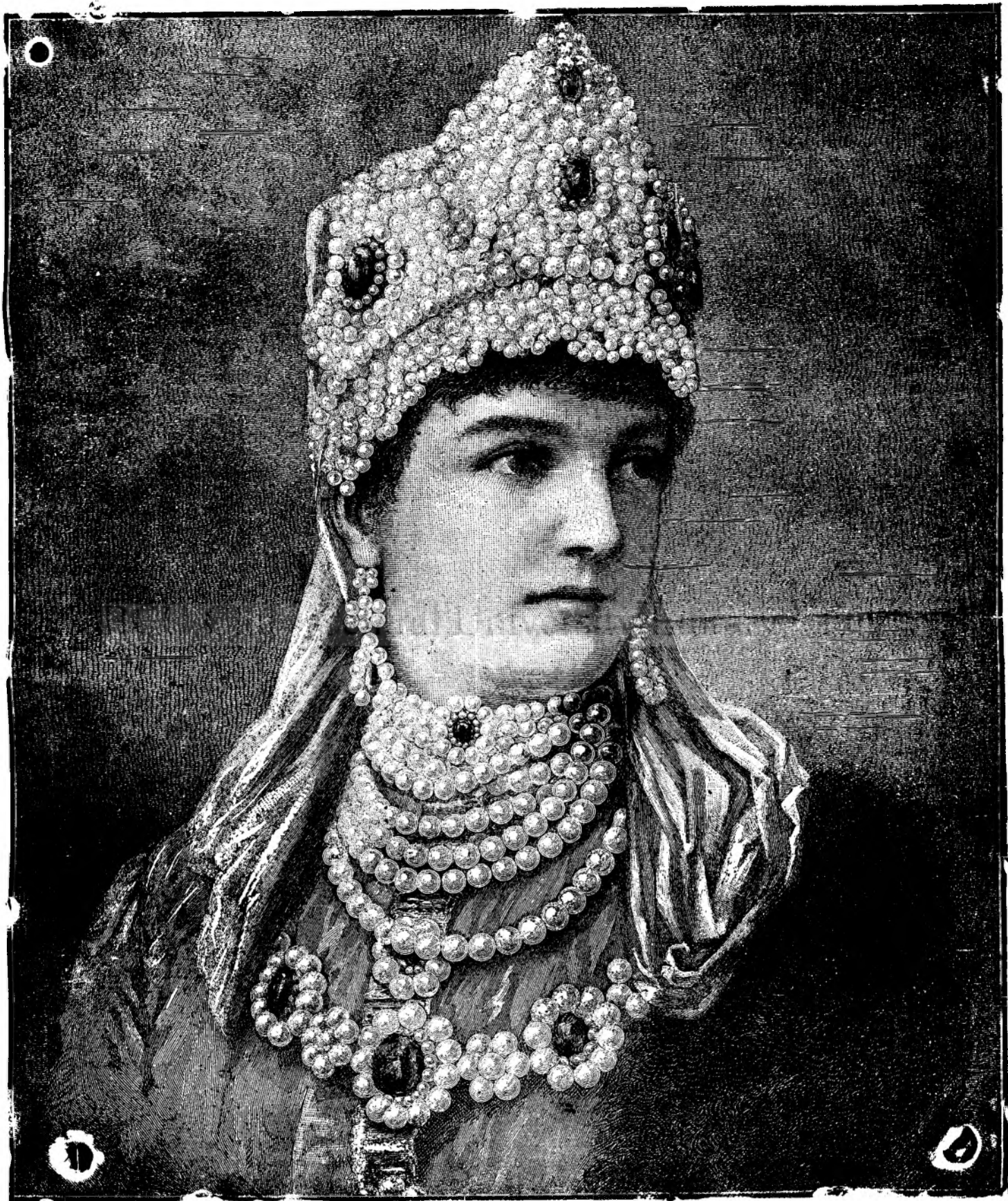
(German.)

Când judeci pe altul, totd'auna faci o apărare pentru tine.

(Indian.)

Când te cerţi mult fără să ajungi la vre un capăt, e ca şi când ascuţi mereu; un cuţit fără ca să tai nimic.

(German.)

O B O E R É S Ā R Ū S Ā.

Brósca — femeia.

— Poveste. —

Într'un sătuț trăia odată, de mult, un lucrător de pământ; acesta avea trei feciori minunat de frumoși, din care pricină și era omul tare fălos. Feciorii s'ar fi insurat bucueroși, că erau de vârstă aceea, dar tatăl lor cel fălos nu-i lăsa, căci el nu vedea nici o fată destul de potrivită pentru feciorii lui; vorba ceea: cióra că-i cióra și pui mai frumoși decât a ei nu vede. Așa trecură câțiva ani, feciorii erau măhniți pentru îndarâvnicia tatălui lor, dar cea hătar n'avea de supărarea lor. Fiind lucrul așa, s'au sfătuit frații împreună ce să facă și cum? și apoi s'au dus la tatăl lor toți trei și au ținut: Decă nu ne lași să ne insurăm, plecăm toți trei în lume, și atâta ne mai veți, cât ne veți ați! După ce vădă bătându-l hotărîrea feciorilor lui, stătu o lecă pe gânduri, apoi duse: »Decă chiar v'ați pus carul în pietrii să ve insurați — fie! nu-mi pasă! Eu voi da la fiecare câte un ou, vom eși toți afară la largul colo în livada din capetul satului, unde vor fi adunate și fetele toate din sat și voi țîi aruncă cu ouele între fete; care pe care fată o va nimeri, aceea-i va fi muiere. Feciorii s'au invoit și tatăl lor a dus toate fetele satului afară în livadă. După aceea a dat fiecărui fecior câte un ou în mână și a ținut să-l arunce între fete.

Mai întei a aruncat feciorul cel mai mare, și a nimerit o fată frumoasă. Al lui a și fost din minutul acela muiere. P'atunci așa erau vremile . . .

Al doilea fecior încă a nimerit ca și cel dinteu, dar al treilea . . . minune! a aruncat oul oblu în sus și când a cădută jos, a cădută pe o brósca și i s'a lipit de spate. Acum ce-i de a face? Se vede că așa a fost ursită, ca brósca să-i fie de muiere. Deci să luare toți trei și merseră cătră casă, frații cei mari voioși, că au neveste frumoase, iar cel mai mic supărat . . . cu brósca după el. Nici nu putea cină de supărat. Se culcă numai imbrăcat cum era, în podul șurei, iar brósca se țîi după cuptor. De unde să-ți dormă el cât fu noptița de mare? Tot brósce vedea înaintea ochilor. După ce se făcu ziua intră în casă și duse: Uite, tu brósca, tu veți bine că nu-i potrivită: eu om ca omenii, și tu schidolă de brósca. Dar, decă vei face tu 3 lucruri pe care le-or face cumnatele mele, totuș te rabd după cuptor, din potrivă — te arunc afară să mergi prin liveți, pe unde-ți este dat ție a trăi. Și adecă: mai înteu să faceți fiecare câte o cămașă, care-și la bărbatul ei, dar într'o țî să fie gata. Incepeți numai decă și pe dimineta să fie gata.

Cumnatele lui se apucară de lucru, care de care, să facă cameși de mire mai frumoase, până având destulă; iar brósca sta numai după cuptor și nu dicea nimic cu toate că graiu omenesc avea, și bine audia cum o rideau cumnatele ei. Când fu inse de cu sêra, se sculă frumușel de după cuptor, merse afară și se dete peste cap și se făcu o drăguță de fată, de să-i mai cauți păreche. Imblă pe câmpuri printre flori totă noptea iar dimineta veni cu o cămașă și o anină într'un măr dinaintea casei, apoi sări ca brósca în lăuntru și duse: Scolă bărbate și eși afară de-ți ia din măr cămașă cea de mire ce țî-o-am făcut.

Toți casenii se minunară de vorbele bróscei și eșiră grabnic afară. Adecă în măr găsiră aninată o cămașă de aur bătută cu pietrii scumpe. Și nu se puteau destul miră de frumușeta și de podobele ei.

Un lucru l'ai gătat mai bine decă cumnatele tale, duse feciorul cătră brósca; acum decă-i mai face și celealalte doue lucruri tot așa de bine, slobodă-i

fi să petreci la noi după cuptor, din potrivă . . . în câmp de unde te-am adus. Și adecă: până dimineta fiecare să faceți câte un prânț de bucate, care cum șcie mai bine; de-i face și tu ca ele — bine, de unde nu . . . să nu țici că nu țî-am spus.

Cele doue cumnate se apucară de lucru, și frigeau, și fierbeau, și gătau mâncări peste mâncări, care de care să se arate mai harnică și mai pricepută în pregătirea bucatelor; brósca sta după cuptor și se inhobla mirată la cele doue cumnate ale ei.

Decă veni sêra, iar se duse afară, se dete peste cap și se făcu o fată numai ca ea; umblă totă noptița prin câmpul cel recoros printre florile răurate, iar dimineta se întorse acasă, intinse sub măr o mescu plină de mâncări și beuturi alese, apoi intră în casă în formă de brósca și spuse căsenilor să mērgă afară sub măr să mânance că prânț e gata. Căsenii se imbulziau pe ușă, care de care să vedă mai iute prânțul bróscei și să guste din el, de a fi de ceva sēmă, dar care cum îl zăria cu ochii, remănă incremenit de ce-i zăriau vederile. Și cum nu? când eră sub măr intinsă o mescu de argint totă cu vase de aur și în ele mâncările și beuturile cele mai alese, cum numai la împărați se pot vedea.

Doue lucruri mi-ai făcut pe pont, duse feciorul, acum mai ai unul: duminică e duminica Pașilor, atunci tot noroțul e în câmp la joc, decă tu vei jucă ca cumnatele de frumos, bine — decă nu, șcii ce te așteptă.

Când fu în ziua de Pași toți casenii se gătiră frumos să mērgă la hora din luncă, numai brósca sta sgulită în unghiu după cuptor. Când îi vedă pe toți gata, duse: mergeți numai, că eu voi merge mai târziu, să nu ve fac rușine, mergend cu voi de odată. Așa și făcură. Toți plecară, iar brósca remase singură acasă. Într'un târziu, când eră hora mai frumoasă, se ridică brósca de după cuptor și se dete peste cap, și eși din pielea ei de brósca o fată ca de craiu de frumoasă, apoi merse la horă. Toți se minunau de frumușeta ei, dar nime nu o cunoșcea. Și prinsă a o luă flacăii la joc, mai unul, mai altul, ca la horă. Odată, când jucă chiar cu bărbatul ei — care încă nu o cunoșcea, că nu o veduse nici când așa, numai tot ca brósca, duse cătră el o cumnată de a lui: se vede că nevesta ta nu are de gând să vină la horă! Dar atunci fata cea necunoscută respunse: Ba sînt chiar aci.

Bucuria soțului ei, că el avea cea mai frumoasă muiere!

După ce se lasă jocul se furișă o cumnată de a lui lângă el și-i șopti: Dute fuga acasă și caută de arde pielea cea de brósca ca astară să nu-ți mai pōtă nevesta intră în ea. Și el așa făcu, merse tot într'o fugă pân acasă, caută și află după cuptor pielea cea de brósca, arsă cuptoriul cel cocător și svērr! cu ea acolo. Apoi se întorse la horă. Sêra veniră toți voioși cătră casă. Cum ajunse acasă, nevesta cea frumoasă dă se caute pielea cea de brósca, dar bărbatul îi spuse: insedar o mai cauți, draga mea, că am ars-o.

— Așă? bine făcuși! Hai de-mi arată unde a-i ars-o.

Și o duse la cuptorul cel cocător. Adecă acela eră plin plinuț de aur curat ca sōrele. Șapte saci de aur au scos din cuptor. Din minutul acela ea nu s'a mai putut face brósca și a trăit în pace, în cinste și în omenie cu bărbatul ei. Și de n'au murit — și aștădi trăsesc.

Trad. de

Ioan Pop Reteganul.

Când mintea greșeșce, se pōte repară; dar când inima se înșelă, nu mai e lec.

Scrisoare către o amică.

București 28 iulie.

Dragă L.

Fericită, dăci tu.

Și te miri că fericirea nu m'a făcut mai blândă, mai domolă.

Aș dice că ești naivă, decă vorba n'ar fi atât de nepotrivită pentru tine, mândra mea.

Ai pute trece marea in not, și ajungând malul să nu ți se bată peptul de oboselă, de bucurie că ai scăpat? Și să nu tremuri nervos din tot corpul teu muncit de emoțiunea incordarei?

Dar comparația e greșită. Omul cât trăește nu sosește la mal.

O mare imensă e viața, tu o știi, și decă ai câte un minut de odihnă, e ca să-ți recapeți puterea pentru a merge nainte și tot nainte, luptând mereu cu valuri — valuri.

Și când ai obosit uneori nainte de ce ai ajuns la punctul de odihnă, dai din mâni și din picioare, strigi, țipi, și ți se pare că ai perit.

Un moment de desperare.

Atât.

De unde?

Erai chiar la liman.

De acum poți incepe din nou.

Așă-i viața.

Nu te miră deci, că ne slăbesc nervii, puterea și voința in această luptă uriașă, perpetuă.

Dar tu spuneai de fericire.

A, da.

Esistă, inadevăr esistă această beție.

E dulce môle mângăioasă ca parfumul unui trandafir de câmp, desvilit in roua dimineței.

Nu e vorbă deșartă.

Esistă.

Un copil blajin, cu obraji rumeniori, cu ochii ca serafinul și cu brațele albe, grăsulii. Dar gingaș din cale afară. Atât de plapând, încât abia îl atingi, și plânge — geme. Abia ai vré să-l mângăi puțin să-l desmierdi, și l'ai și bolnăvit.

Cată frică, câtă grijă, până il veđi iarăș inviind.

Cum stai pitulit in genunchi naintea lui pândind in resuflarea inecată o umbră de zimbet de fața lui frumósă.

Un zimbet care să te ridice in ceruri.

Ah! când ai putut face să-ți riđă in hohot, să te cuprindă in brațe chiar, și să fii inecat un minut in sărutările lui — ar fi bine să inchiđi ochii și să nu ții deschiđi pe veci.

De aici incolo nu mai poți fi cumpetat ori nepasător de viața.

Capul ți e plin de grigi, sufletul neliniștit, și tremuri la tot pasul păzindu-ți odorul.

Odorul teu delicat, caprițios.

De chinuri și ai legat viața intrégă.

Și de aici nainte dăci că ești fericit, că ți-ai implinit visul, ți-ai găsit idealul.

Nu-ți vine să riđi?

Și tu ai vré să fii blândă, scumpa mea?

Blândă.

Ce vorbă frumósă!

Mai frumósă chiar decăt amorul.

Căci și amorul, numai atunci e frumos, când e blând.

O, cât de mult aș vrea să fii blândă, bună, pururea liniștită.

Dar furtuna, este ea ore invoită cu cerul când cade viforósă asupra lui?

Nu, scumpa mea.

Când ai trecut o jumătate vieță muncit de patimi sdrobindu-ți virtuțile și fărîmându-ți inima cum ai tăia un măr in bucățele, — nu poți să remăi calmă, liniștită și nici blândă, pentru restul ei.

Când ai coborit deitate pe pământ, dragostea din ceruri, și le-ai intrupat pe tóte intr'un singur om, nu mai ești stăpân pe tine.

Cum poți tu să-mi ceri atâta putere să-mi stăpânesc nervii și să nu es din fire când aflu că și acesta e numai om.

Om, draga mea, uite om. Om.

Ai fi cređut? El. Cu ochii lui limpeđi adânci in cari me perd măsurând puterile inteligenței pe care n'o pot pătrunde cu mintea mea, cu zimbetul lui supra omenesc de blând, bun, cu figura lui duiósă și neesprimabil de dulce, e și el ca toți ómenii din lume.

Cu slăbiciuni, cu păcate chiar.

Me infióră, me ingrozește acest gând.

Cum remâne cu idealul?

Veđi dice, că e nebunie, să cauți un om, fără greșeli, un Dumneđeu, între ómeni.

Așă e.

Fericirea?

Ți-am spus. M'a ținut un minut in brațe, și de atunci nu trăesc decăt pentru dânsa.

O viață fermentată de pasiune.

Blând, nu póte fi decăt acela, care nu iubește, decăt pe ênsuși Dumneđeu, fără chip de om.

Omul, e dușmanul seu ênsuș.

Om pe om nu se lasă in pace, fie in dragoste, in bucuria cea mai curată.

Nu veđi că patima acestui monstru răscolește pământul?

Me mir că nu l'a oprit încă pe loc.

Ghiarele lui de fiară sfășie natura, i rumpe carnea de pe obraz și scóte inima din mâsa.

Cum vrei ca nervii să ne fie liniștiți?

Om.

Știi tu cum am remas de uimită, nimicată, când pentru întăia óră l'am veđut desbrăcat de haina cu care il invélise așă de frumos dragostea mea, minune?

Stăteam in fața lui cu gura deschisă, fără resuflare cu ochii ținți la dânsul.

Razele sórelui se desvéluiau de ăiuă și prin perdăua de abia ridicată il vedeam intreg. Nalt robust cu trupu-i mladios, plastic, frumos, dar omul crud, nemilos.

Cu mișcări brusche, violente rumpea cămașa in bucăți. Cămașa scumpă pe care i-am țesut-o din razele ochilor mei cu fire subțiri de mătasă môle, aurie...

Abia il vedeam de o lacrimă, in care aș fi vrut să-l inec, odorul meu iubit.

El, îmi sărută lacrima și căit in sufletul lui blând îmi ajută să adun de pe jos fărîmăturile de pânză.

Alta đi am inceput să cãrpesc cămașa.

Cât am plâns in munca mea, câtă răbdare, dibăcie am pus, și tot nu e cum a fost.

Cu vremea o să-i țes alta. Desnădejdea nu incape decăt in sufletele mici.

Și cine n'ar vré să se credă mai mare decăt cea ce e?

Odată, îmi aduc aminte, eră după cea dintăie decepțiune a vieței mele.

Tu știi că am avut mai multe.

Cam dece ani de atunci.

Eram în flórea vârstei mele, căci femeile până la douăzeci de ani sînt în flóre, de aici încolo încep a vesteși.

Intr'o și de iernă în spre seră pe când afară vișcolia eu ședeam ghemuită pe un scăunaș mic, lângă sobă, cu cotele pe genunchi, cu fălcile răzimate de pumni, și stam așa amurțită, perdută în nesimțire.

Eram singură în casă.

Un gând vag, neesprimabil, îmi frământă creierul. Ceva, pentru care nu găsiam formă, nici ca idee, nici ca obiect.

Dar me munciam grozav în acest chaos, din care nu puteam să scot nimic.

O servitoare bătrână intră în casă; încep să pună mēsa pentru cina de sēră, fără ca vr'un muschi din fața mea să se schimbe ori să tradeze, cel mai mic interes, pentru viața de din afară.

Vocea bătranei, care me privia de mult, me deșteptă, și me făcu să tresar cu violență.

— Vai, dōmnă, îmi dișe, la ce te gāndeși așa? Dōmne, Dumneșeule, îți strici mintea!

»Și e păcat, esti așa de tineră.

Dute, îmbracă-te, eși la plimbare, nu sta așa în gânduri, nu e bine, te strici la cap, insedar.

Trecui mână repede pe frunte și me sculai buiguită.

Intrai în alta cameră ca să scap de gura babei.

Me uitai distrasă în oglindă; eram albă ca varul. Insedar.

Cuvintele bătranei servitoare me urmăresc și astăzi ca ehoule unei filosofii adâncă în care se cuprinde întreg secretul existenței omenești.

Tōte sînt insedar.

La ce-ți bați capul omule?

La ce?

Nu poți sta pe pace?

Căci valul te mână, ori cât te lupți în contra lui.

Nu.

Eu voiam să fiu între eroii cari birue, subjugă sōrtea.

Voiam ca din acel colțișor întunecos, de lângă sobă, să resar în lume, voiosă, ușoră rēsfațată de lumina sōrelui pe care îl adoram, în taină.

Care tinerețā nu-i rēsfațată și nu-și socoteșce aripi?

Nu-mi trecea prin gând că omul e verme, nu pasere.

Atata m'am sbătut — sbătut, insedar...

Am ramas tot tirită pe jos, prin glie — prin prav pe pământ.

Cât s'a sbuciumat sufletul în mine doritor de un sbor ideal imposibil.

Cum aș fi vrut de multe ori să-l scot din acest corp veșted și lipit de pământul scārbos, ori să-lucid să-mi perd mintea care me chemă mereu-mereu.

Câte nebunii n'am făcut în viața sub masca acestor simțiri crude.

Cată lașitate!

Cată falșitate!

Imi vine să rîd.

Fugeam de mine ênsuși și sugrumam fără conșciință pe acei care mi se puneau în cale oprindu-me în avēntul meu desperat, nemărginit.

Tu șei câte lacrimi am stors din ochii celor cu cari trăiam.

Și apoi cum me desfăcui de ei, căci erau ômeni și eu voiam mai sus.

Eră încă visul nenplinit, idealul neajuns.

Fericirea nu me ținuse în brațe, și o doriaș cu neastēmpēr.

Acum nu mai fug, stau pe loc.

Nu mai alerg după acel dor nențeles și nepetruns.

Știu ce este el.

Sînt fericită.

Că durerea vieței îmi rumpe, uneori, și acum sufletul — asta nu-i nimic.

Că stam, câte odată, cu mînile în cap strîngēndu-mi tēmplesle de frică să nu plesnescă, că gem inecatā, că alerg cu ochii rātăciți de spaimă după o licărire de lumină care să-mi arete locul de rēpaus — rēpaus, asta nu importă.

Nu me mai miră.

E firesc. Sînt om. În mine e reul.

Dar nu, iubita mea, nu cere să fiu blândă.

Th. Costan.

Concertul teologilor în Beiuș.

Vin a raportă despre concertul împreunat cu dans, arangiat în sala ospētării opidane din Beiuș, în 2 august st. n. a. c. de tinerimea teologică din Beiuș și giur, în favorul școlei române de fetețe din Arad, și-a celei micște gr. ort. de acolo.

Tinerii teologi la multe ocașuni au știut a se avēnta la ce e frumos și nobil pentru chemarea lor, au știut să simțeseș, precum le dictă cenușa străbunilor. Și în anul acesta ne arătară prin producțiuni literare, că ei sînt demni de laudă. Simțul lor nobil a dictat și destinarea venitului, dānd ajutor școlei, acestui factor important, la rēspāndirea culturii naționale.

Amēsurat programei deja cunoscute, concertul s'a început la orele 8 sēra, în prezența unui public frumos, și curat românesc. Pieseșe esecutate de corul teologilor bihoreni, disertațiunile, și declamațiunile au dovedit desteritatea și istețimea tinerilor clerici pe aceste terenuri, predāndu-le esact între numeroșele aplause ale publicului. Mare plăcere a făcut și comicul Lupaș, prin nimerita predare a cantōnetei »Haimana« de V. Alcesandri. Isprāvindu-se programa pe la orele 10, s'a început dansul cu jocul nostru național »Ardeleana«, jucānd tinerii cu mare însuflețire pînă în zorii zilei. Cadrilele au fost jucate de 40 45 de pārechi. Una inse nu pot trece cu vederea, și anume, că costumul nostru național n'a fost prea reprezentat, fiind în costum numai și numai dșōra Florica Antal. Ar fi fōrte imbucurător, decā ale nōstre dșōre s'ar folosi de costumul nostru național, la astfel de ocașuni.

Inteligența română atāt cea din Beiuș, cât și din provință, a fost bine reprezentată. Pentru acēta mulțămītă unor domni din Beiuș, cari totdeuna au stat intr'ajutorul tinerilor. Și cu acēta ocașune ne am convins, că Românul pōte, numai să voiēscă.

Venitul curat se urcă aprōpe la suma de 100 fl.

La finea producțiunilor cei bătrāni pārsiră sala decorată și infrumșetată și remaseră frumōșele cu flēcāii juni, cari avurā o nōpte plăcută în jocuri, căci de abia îi putū despārți aurora dimineții colo cātră 5 ore, cānd se depārțarā, ducēnd în inimelē lor cele mai dulci și plăcute suveniri. Urām tinerilor arangiatori din Beiuș și giur, un »să trăiēscă!«

Dintre cei cari au participat, neavēnd mare cunoșciință, numai pe următorii domni și dōmne le-am putut însemnă:

Rev. dn V. Pap protopop și familia. Aug. Antal protopop și familia, Rev. dn I. Buteanu director gimnasial și fam., Ign. Pap āsesor consist. (Arad), Simai avocat și fam., Eder Gēza pretore, Negreanu comerciant, Radu silv. și soția, Cristea Nic, familia

Schwimmer, Coșolțan și fam., dr. Mureșan medic, Teochar și fam. Vaida M. notar (Gurbediu), T. Coș tehnic (Căușd), Traian Terebenț (B. Lazuri), prof. Bulcu, prof. Marinescu, Mihaiu Cosma v. not. și fam., Georgiu Dudulescu paroc (Miersig), drd G. Cosma cand. de adv., Drincu preot, C. Foltuț și soția, Alexa Ardeleanu și fam., Sfêrle și fam., Ioan Genț preot, Budai tutor orf. și soția, A. Popa și fam., Ilarie Crișan și soția, șcl.

Dșorele: Antonia Corbu (Poeni), Veturia Pap, surorile Antal, Emilia Cure (Arad), Letița Coroi (Vașcou), Iuliana Pap (Pocioveliște), Anna Bogdan (Criștior), Indre, Weisglas, Sfêrle, șcl., a căroră nume — durere — nu le șciu.

Orădanuț.

O boerêsă rusă.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 365. —

Pe timpurile vechi boerii au avut în Rusia o forțe mare influință, dar încetul cu încetul puterea lor s'a frânt. Țarul Ivan III a făcut începutul restrîngerii lor, iar următorul seu țarul Vasile și fiul acestuia Ivan cel cumplit i-a nimicid deseversit.

Mai târziu, sub Petru cel mare, boerii s'au mai ridicat; din ei s'a format nobilimea rusă, dar drepturile vechi nu s'au mai putut revindecă.

Ilustrațiunea din nr. acesta infătoșeză o boerêsă rusă, din timpurile vechi, în costumul ei național și împodobită cu tot felul de bijuterii scumpe și străvechi.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șoiri literare și artistice. *Dl Th. T. Burada* a făcut cercetări la Chișineu în Rusia în archiva românească numită a »senatorilor« în care se află 4415 dosare din 1806—1812, luate de ruși când cu răpirea Basarabiei; dosarele cuprind lucruri importante pentru românii din regat. — *Dl George Vasilescu* din Craiova, care studiază sculptura în Veneția, a obținut la concursul anual al salonului Academiei de bele arte de acolo, premiul întâiu de primul grad, care i-a fost decernat de juriu în unanimitate. — *Dl E. Maximovici*, pictor al archidiecesei bucovinene, a restaurat iconastul bisericii St. Paraschiva din Cernăuți. — *Dl Ioan Pișlea*, sculptor academic în Bucovina, a făcut sculpturile la aceeaș biserică. — *Dl Iacob Mureșian*, invetător și cantor în Cluș, publică invitare de abonament la versurile sale cântate la morți; pe care le va tipări sub titlul »Corda inimii.« — *Dr. Ludovic Friedenthal*, medic de cură în Karlsbad, a publicat la București broșura: »O descriere a stațiunii balneare Karlsbad în Boemia.« — *Dl dr. G. Bercar* a scos de sub tipar la Bêrlad: »Imbrăcăminte de femeii din punctul de vedere igienic și estetic.«

Documente istorice. O comisiune compusă din dnii D. A. Sturdza, Gr. Tocilescu și Ionescu Gion, a fost numită de ministerul instrucției publice al României spre a examina actele de corespondență ale principelui N. Șuțu cu cavalerul de Guetz, precum și alte documente care interesază istoria modernă a României.

Musa populară. *Dl Teodor Daul*, invetător în Somoșches, a cules povești și poesii populare, în comitatele Biharia și Arad. Drept fruct al ostenelelor va publica deodată trei broșurele: Poesii naționale, Poveștile Bihorului și Flori dela câmpie. Abonamentele se primesc la dsa până n 15 septembrie cu 30 țși cu câte 50 cr. esemplarul. Venitul curat e destina-

fondului reuniunii femeilor române din Arad și provincia. Dêcă culegătorul n'a schimbat nimica, ci le-a reproduc intocmai cum le-a audid din popor, va face un bun serviciu literaturii naționale.

O carte română apretiată în străinătate. Celebrul geograf frances, dl Emile Levasseur, adresază mulțumirile sale dlui I. I. Nacian pentru importanta sa lucrare: »Cestiunea poporației în România.« Lucrea dlui Nacian va fi prezentată, de marele savant frances, societăților de statistică și de economie politică din Paris.

Școala Română, fôia pedagogică a dlui V. Petri, a încetat, căci numai 31 de ênși au respuns costul abonamentului, ceialalți fiind de părerea că este lucru cinstit a primi regulat o fôie și a nu o plăti, au re-mas datori și au făcut ca fôia să cađă. Redacțiunea bate iarăș toca la urechia surdului, ca restanțierii să-și facă datoria. Iată cum se spriginește la noi literatură!

Revistă nouă. La Bistrița a apărut în 1/13 august o nouă fôie literară-beletristică cu numele »Minerva« și sub conducerea dlui George Curtean. Va eși de doue ori pe lună și va costă pe an 4 fl.

Piarc nou. »Desteptarea« e titlul un nou organ de publicitate, care a apărut la Piatra în România, sub redacția dlui N. I. Herovan. — »Resvrătirea«, organ comunist-anarchist, a apărut la Focșani.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șoiri teatrale și musioale. *Dl Dimitrie Popovici*, baritonistul român dela teatrul din Praga a cântat cu mare succes la Berlin în opera »Cavalleria rusticana.« — *Dl C. Nottara*, care se află acum la Paris, a obținut autorisația de a asistă la repetițiile dela comedia francesă și studiază în acest moment noul sistem de culise ce se crede că se va introduce și la București. — *Dl Stefan Iulian* se află mai bine de câteva zile; aerul dela țeră i prieșce.

Teatrul Național din București. Comitetul teatrelor a sfêrșit cu angajamentele pentru stagiunea viitoare. Au fost angajate dnele Ventura, Ciucurescu, Gănescu, Ciupagea, Zoe Ștefănescu, Langeais, E. Ștefănescu, Cornescu, Culiano, etc. *Dl V. Hasnaș* a fost făcut societar de clasa III-a. Au fost reangajați dnii Costescu, Hagiescu, Leonescu, Mateescu, V. Alesandrescu, etc

Concert la Hațeg. Reuniunea română de cântări din Hațeg va da acolo la 17 august n., cu ocașiunea adunării generale a Asociațiunii transilvane, un concert în sala otelului »Mielul de aur« cu următorea programă: »Iată ziua triumfală«, cor de W. Humpel; »Erinnerung an den Gletschergarten in Luzern«, pian pentru patru mâni de Kêler Béla; »La Straniera« pentru vioră și pian de Charles Danéla; »Te iubesc, nu me uită«, solo pentru o voce cu acomp. de pian de G. D. Cavadia; a) »Inima de Română«, cor de C. Porumbescu, b) »O brumă a dat« cor de C. Porumbescu; »Mosaic național« pentru vioră și pian de A. Kneis; »Concert«, G.-Moll pentru pian solo de Mendelssohn; »Symphonie«, concert, Trio pentru 2 viore și acomp. de pian de Charles Dônela; »Dorule, o dorule« cor cu acomp. de pian de I. Mureșan. Începutul la 8 ore sêra.

O serbare școlară. Harnicii invetători G. B. Vancu și Tr. Mureșan din comuna Nir-Adoni, comitatul Sabolci, au arangiat în sêptemăna trecută o prea frumoasă serbare școlară, pe Dumbrava verde din apropierea pădurei Dobriținului, la care au luat parte tot poporul român, sub presiul preotului de acolo Ioan Moldovan. După cuvântul de deschidere al invetăto-

rului I. G. Vancu, școlarii și școlărițele au cântat și declamat o mulțime de poezii, între altele: Balcanul și Carpatul, Hai să dăm mână cu mână, de V. Alecsandri; Stefan cel mare și muma lui, Un june român mort în străinătate, de D. Bolintineanu; Limba română, de G. Sion; Cântec contimporan de Iustin Popfii; Cătră români, Am fost și voi fi român, Poporul român, Copila română de Iosif Vulcan. În sfârșit învățătorul Traian Mureșian mulțumi oșpeților și părinților pentru participare. Apoi școlarii și ascultatorii s'au întors acasă 'n sat cântând.

Lăutarii români la Praga. Publicul care vizitează expoziția din Praga se îngrămădește mai cu seamă în restaurantul Galli, în care un taraf de lăutari români înveșește pe numeroșii vizitatori cu vioiele și dulcele noastre arii. Banda această, i se scrie »Universului« e sub direcția chitaristului Iancu Negrescu și se compune din 9 omeni și o femeie, Leonora Terovénca din Craiova, care cântă din gură destul de bine. Toți poartă costumul național cu brăul tricolor românesc. Iancu Negrescu a fost deja anul trecut la Carlsbad, Lipsca, Berlin și Hamburg, cum și la expoziția din Brema, și pretutindeni banda lăutarilor noștri a plăcut mult. Mai e aci și o bandă de lăutari (chitariști) sârbi îmbrăcați în costume muntenegrene, dar e mare deosebire între aceștia și lăutarii noștri, lucru pe care îl demonstrează în deajuns puțina afluență a publicului la acel restaurant.

Concertul din Blaș. pe care-l anunțăm în nr. 29 al foii noastre, arangiat de dl profesor de muzică Iacob Mureșan, la 1 august, cu ocasiunea adunării despărțământului blășan al Asociațiunii transilvane, a avut un succes frumos. Corul a cântat precis. Mai mare efect a făcut dna C. Deacu și dl Tr. Mureșian. Publicul n'a fost prea mare.

Ruga din Fabricul-Timișorii s'a serbat la St. Ilie cu un concert arangiat de tinerimea română de acolo, sub conducerea profes. Fr. Adam. Iată programa concertului: Motto; In maiu, cor de Kreutzer; Serenadă, solo bariton, de Tudor cav. de Flondor; Din depărtare. Senin și furtună, de I. Vorobchievici.

Societatea pentru teatrul național sârbesc s'a înființat încă înainte cu 30 de ani, cu reședința în Neoplanta. Ea a și început să lucreze, dând în fiecare an, ca societate teatrală ambulată, mai multe cicluri de reprezentațiuni prin diferite orașe și comune din Ungaria locuite de sârbi. Avera societății stă din 32.810 fl. 03 cr., afară de alte legate făcute în pământuri și case, de sârbi iubitori de progresul nemului lor, care avere constituie fondul teatrului. Acest fond inse ar fi insuficient pentru de a se susține societatea, decât nu s'ar face și alte donațiuni și colecte în bani. Astfel comuna politică Zombor a oferit societății o subvențiune de 2251 fl. 20 cr., comuna politică din Neoplanta 1000 fl., districtul Bănatului 5000 fl. etc. și afară de acestea se mai fac și alte colecte de pe la privați. Cu toate acestea societatea se luptă cu multe greutăți și nevoi, căci venitele ei nu acoper în fiecare an cheltuielile. În anul acesta societatea a avut un deficit de 1500 fl. ce se va acoperi din venitele extraordinare. »Branik« face apel pentru o spriginire materială mai căldurosă și provocă pe sârbi a se înscrie în număr cât de mare ca membri ai acestei societăți atât de folositoare pentru un popor.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șoiri bisericești și șolare. Dna Irina Bardoșy n. Nistor, soția dlui Iuliu Bardoșy inspector școlar în Solnoc, a donat pe sâma școlii internatului Reu-

niunii femeilor române din Brașov 13 tablouri pentru învățarea istoriei naturale și 112 modele pentru desemn.

Deschiderea internatului Pavelian în Beinș.

După încheierea numerului trecut primirăm înștiințarea dlui Ioan Buteanu, director al gimnasiului din Beinș și rector al internatului Pavelian de acolo, prin care anunță deschiderea acelu internat. Deoarece de atunci anunțul acesta a fost publicat de alte ziare, noi n-ul mai reproducem în estens, ci numai notăm, că internatul se va deschide la 1 septembrie n. an. c. De ocamdată se vor primi gratuit 12 tineri, afară de aceștia de ocamdată încă vr'o 40—45 cu plată. aceștia vor avé să plătescă câte 12 fl. pe lună. Cei ce vreu să fie primiți, au a se adresă rectoratului până în 20 august n. Precum sântem informați din altă parte, căci anunțul dlui rector nu ni-o spune, la acest internat va trece și fundațiunea episcopului Samuil Vulcan.

Gimnasiul din Năsăud. Primirăm »programa« gimnasiului din Năsăud pe anul școlar trecut. Din acela scótem următoarele date. Numarul profesorilor a fost 17, la finea anului au ramas 233 școlari, dintre aceștia 185 gr. c., 32 gr. or.; la esamenul de maturitate s'au prezentat 16, dintre cari 9 s'au relegat; colecțiunile s'au îmbogățit frumos; biblioteca profesorilor are 2473 opuri; societatea de lectură a studenților a ținut 13 ședințe, iar biblioteca constă din 64 cărți de studii și 764 cărți de lectură; fondul școlarilor lipsiți are 4268 fl. 5 cr., fondul societății de lectură a școlarilor sermani epuisat, fondul Petru Puiu 223 fl. 37 cr., fondul Teodor Dumbrava 65 fl. 55 cr. Limba română s'a propus în 21 ore pe săptămână, limba maghiară în 28.

Congres bisericesc în Bucovina. Cetim în »Gazeta Bucovinei«, că Maj. Sa a convocat congresul provisor al arhidiecesei gr. or. din Bucovina pe ziua de 30 septembrie n. Președintele țerii, contele Pace, în înțelegere cu Em. Sa mitropolitul Silvestru Morariu Andreevici a ficsat următorii termeni pentru alegerea deputaților congresului: 1, Pentru comunele bisericesti opidale și rurale ziua de 29 august 1891. 2, Pentru comunele bisericesti orășanești Cernăuți și suburbii, Serete, Rădăuți, Suceva și Câmpulung ziua de 31 august 1891. 3, Pentru patronii privați ziua de 2 septembrie 1891. 4, Pentru cele patru colegii electorale preotești ziua de 4 septembrie 1891. Lista alegătorilor pentru patronii particulari, preserisă în §-ul 23 al legii electorale, se va publică în ziarul oficios al guvernului.

Societatea Vasile Nașon pentru ajutorarea școlarilor săraci dela gimnasiul din Năsăud, a cărei statute au fost aprobate și de guvern în 1889 și care dă stipendii și pentru absolvenți spre a-și pute urmă studiile, a avut la finea anului trecut 1312 fl. 33 cr., iar fondul pentru monumental fundatorului s'a ureat la 270 fl. 99 cr.

Conours de stipendii. Cu începutul anului școlar 1891/2 sânt de a se conferi din fondurile arhidiececane sibiane următoarele stipendii: 1, Un stipendiu de 100 fl. din fundațiunea »Francisc Iosefină« pentru studenții de ori ce categorie. 2, Trei stipendii câte de 60 fl. din fundațiunea »Coloșea« pentru studenții de ori ce categorie. Aspiranții la aceste stipendii au să-și așternă suplicele la consistoriul arhidiececesan până la 26 august a. c. st. v.

Reuniunea învățătorilor români selăgeni a ținut adunarea sa generală în luna trecută la Orța-de-sus sub presiul vicarului Alimpu Barbolovici. Vicepreședintele Andrei Cosma a raportat despre esecutarea hotăririlor din anii trecuți. Numai catechisarea nu s'a putut introduce, căci preoții nu ș-au făcut da-

toria. S'au luat măsuri, ca în viitor să se p^otă execută și hotărîrea ac^esta. Apoi V. Oltean Bungărdanul a cetit raportul general despre activitatea reuniunii în anul trecut. S'a constatat că fondul s'a urcat la 3204 fl., dar și restanțieri s^unt mulți, căci la noi altfel nu se p^ote. În ședința de după mieđăđi inv^etătorii Gavril Hossu și Alesiu Fedorca au ținut prelegeri practice. Viit^orea adunare se va țin^e în comuna Curiteu.

C E E N O U ?

Hymen. *Dl Sabin Bardosy* din Băița zarandană și d^ora Maria Bogdan Feier s'au cununat la 21 iulie în Sas-Regen. — *Dl Stefan Necșa*, pretor în Bran și dra Eleftera Dosios din Brașov s'au cununat în s^ep-t^emăna trecută la D^erste. — *Dl Emil Filip* și d^ora Azotta Coșeriu s'au fidaⁿțat în Alba-Iulia. — *Dl Sim^eou Brânzein*, comerciant, cu d^ora Valeria Gamber s'au cununat duminică la 9 august n.

Șoiri personale. *Maj. Sa monarcului*, conform programului statorit definitiv, va sosi la Bistrița în 13 septembrie și va sta acolo vr'o trei ăile, asistând la manevrele militare. — *Regina României* nu vr^e să se despartă de d^ora Văcărescu, care își dedese dimisia din postul de domniș^oră de on^ore a reginei. — *Dl Dumitru Radu*, oficial provisor de cancelărie, a fost numit de cătră ministrul de finanțe definitiv oficial de cancelărie cl. II. — *Maiorul Mavrocordat*, atașatul militar al României pe lângă legațiunea română din Viena, a fost însărcinat de ministrul de resboiu al României să asiste la manevrele armatei austro-ungare. — *Dl dr. Ioan Ivan*, avocat nou, ș-a deschis cancelăria la Mediaș. — *Dl Dimitrie Stăncescu* a obținut diploma de doctor în științele politice la universitatea din Liège.

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul Beclean* a ținut adunarea sa generală la Beclean în 1 august, sub presiul protopopului Grigore Pușcariu, luând parte f^orte puțini. Din raportul comitetului, cetit de dl Boteanu, s'a v^eđut că până la adunarea ac^esta nici membrii comitetului, afară de unul, nu ș-au plătit tacsele. Acum s'au incassat 34 fl. Au cetit disertățiuni dnii Ioan Boteanu despre lipsese poporului, dr. Gavril Tripon despre egoism și I. Pop Reteganul despre vițile poporului. S^era la bal a fost lume multă. Viit^orea adunare generală se va țin^e la Nușfal^eu. — *Despărțământul Blaș* a ținut adunarea sa generală la Blaș în 1 august, sub presiul dlui Ioan German, în locul dlui Ludovic Csató, care eră absent. Adunarea a hotărît să 'nființeze un fond special al despărțământului și să invite viit^orea adunare generală a Asociațiunii la Blaș. Biuroul s'a constituit astfel: Președinte dl I. German, membrii în comitet dnii V. Oltean, G. Vancea, I. Negruț, dr. Aug. Bunea și dr. V. Smigelski. — *Despărțământul Deva* a ținut adunarea sa generală în 19 iulie la Secar^emb sub presiul dlui Ioan Simionaș. A reușit f^orte bine, cu t^ote că șovinismul fanatic i-a pus fel de fel de pedice. Raportul comitetului cetit de secretarul dl dr. Alesandru L. Hossu a convins pe toți, că s'a ținut cont de decisiunile adunării din anul trecut. După adunare, a fost banchet, iar s^era concert dat de corul teologilor din Sibiu.

Petrecoera ou dans în Gurariului, arangiată de pompierii de acolo, la 2 august n., în curtea dela 'M^oră', sub conducerea notarului Ioan Ivan, a reușit bine. Au luat parte dnii și damele: protopretorul cercului dr. Liviu de Lemény, protopresbiterul Droc dela Mercuria cu soția, asesorul consistorial Pantaleon Lucața, secretarul consistorial dr. Remus Roșca, dna

Russu soția dlui dr. Octavian Russu avocat al 'Albinei', profesorul dr. Crișan cu soția, directorul gimnasiului din Giurgiu Droc, dr. C. Diaconovich cu soția, profesorul D. Cunțen, locotenentul Voic și Roșca, profesorul Petrișor și soția din București, redactorul N. Ioan și mai mulți tineri universitari din Seliște și impregiurime, câțiva voluntari și t^otă clasa inteligente din localitate și din părțile acelea. Ôșpeții străini au fost osp^etați la mesele d^omnelor din Gurariului și a familielor care petrec acolo. Jocurile sociale s'au jucat de 50 p^orechi. În costum național au fost d^omnele Petrișor, Muntean, Crișan, Indrieș și d^oșorele Roșca, Ivan, Rebeга și Pop.

Petrecoera de v^eră din V. Sântiona, la 19 iulie, a reușit f^orte bine, încât priveșce animația. Au luat parte d^omnele Moldovan din Catina, Salvan din Ciaba în costum, Cheresteș din Sântiona în costum, Debac din Șintereag, Todoran din Mahal în costum, Ilea din Petele, Bărbos din Borșa, Hocman, Moldovan, Mureșan din Imbuz, Godolean din Giuratelec, Silași; domniș^orele Domnița Huza din Ciaba, Moldovan din Catina, Boca din Gherla, Capdebo din Sântiona. Petrecoera a ținut până dimiⁿeța la 5 ore. Comitetul arangiator a fost felicitat din t^ote părțile.

Petrecoera ou dans din Becean, arangiată în 1 august, cu ocaziunea adunării despărțământului Asociațiunii, a reușit bine. În costum au fost d^omnele Raveca Herman n. Cupșa din Deș, Otilia dr. F. Negruțiu, Teresia Morariu, Fl^orea Șvageu, Ana Diugan din Becean și d^oșorele Laura Veturia Mureșan, Fl^orea Diugan, Susana Sigmirean, Emilia Oltean, Paraschiva Pop, Maria Soron, Ana Popescu. Toasturi multe.

Schimbare ministerială în România. Dl P. Poni, profesor la universitatea din Iași, membru al Academiei Române, a fost numit ministru al instrucțiunii publice în România, în locul dlui G. D. Teodorescu, care ș-a dat dimisiunea din cauză sanitară. În urma-rea acestei schimbări, dl Ionnescu-Gion asemenea ș-a dat dimisiunea de secretar general aceluia minister.

Petrecoera din Băița, arangiată în luna trecută, în folosul reuniunii femeilor române din comitatul Huned^ora, a avut un succes frumos. A luat parte un public f^orte mare, nunumai românesc, ci și de alte limbi. Meritul succesului compete în prima linie dnei Anastasia Moldovan și gentilei sale fiice Ela Moldovan, care au condus cu zel și cu mult tact arangierea. Dansul a ținut până dimiⁿeța.

Petrecoeri de v^eră. *La S. Reghin* s'a arangiat de cătră clasa inteligentă de acolo și din giur la 10 august n. petrecoere cu dans în sala promenadei. Venitul curat a fost destinat pentru ajutorarea ș^olei române de acolo. Comitetul arangiator a fost compus astfel: președinte P. Barbu, v. preș. Petru Gora, secretar S. Zehan, cassar P. Uilacan, controlor D. Moisin. — *La Bran* în sâmbăta trecută, cu ocaziunea adunării generale a despărțământului Asociațiunii transilvane, s'a ținut și o petrecoere cu dans.

Dela dietă. Desbaterea pe articole a proiectului de lege pentru administrația de stat în comitate n'a ajuns decăt până la paragraful prim. La ș-ul al doile, dl prim-ministru Szapáry a propus un amendament de cuprinsul, ca ministrul de interne să prezenteze de odată, în conformitate cu principiile conținute în § I, un proiect de lege despre organele administrative, unul despre autonomia comitatelor, iar altul despre organizarea cercului de activitate al comitetului administrativ și altul despre tribunale administrative. Totodată a declarat, că ș-l votat nu conține dispoziția, că după ac^esta funcționarii vor fi numiți, ci din contră până la intrare în vⁱg^ore a legilor puse în perspectivă, ei vor fi aleși ca și pân' acum. Celelalte

paragrafe s'au retras. Apoi dieta s'a amânat până la 3 octombrie.

Emigrarea evreilor în România. După gazeta »Lwowska« autoritățile din Galiția au primit ordinul de a preveni pe persoanele cari vor cere pașaporte pentru România, că după o circulară recentă a guvernului român, se pretinde visa autorităților consulare seu diplomatice române, cu scopul de a împiedica emigrarea evreilor în România.

Adormit de 2 săptămâni. Din Klansthal se comunică un cas curios. Un copil de 10 ani fusese vaccinat, acum două săptămâni, și imediat după operație adormi pentru a nu se mai deștepta până în ziua de astăzi. Medicii chemați nu sînt în stare să-și explice cauza acestei ciudate letargii, nici cât timp copilul va mai dormi. Se presupune că lanțeta care a servit la altoitul copilului n'a fost curată și a pricinuit astfel o stricare a sîngelui.

Șoiri sourte. Regimentul de infanterie nr. 2, Alexandru I, împăratul Rusiei, în garnisonă la Brașov, a serbat la 1/13 august jubileul de 150 ani al existenței sale, cu iluminări, retragere cu muzică, reveille cu muzică, serviciu divin în liber și prin o excursiune la »Fântâna popii.« — *Universitari români* din monarhia noastră, mai ales cei din Ungaria și Transilvania, pregătesc un răspuns la memorandumul universitarilor maghiari. — *La Brașov* se va înființa în curînd un consulat român. — *Studentii români din Anvers* au trimis Asociațiunii transilvane, la adresa președintelui, suma de 181 franci, cât au colectat în anul trecut pentru scopurile Asociațiunii. — *Camera de comerț din Cernăuți* a adresat guvernului austriac o petițiune urgentă, în care cere ca să intervină pe lângă guvernul român, pentru înființarea unui consulat român la Cernăuți.

Necrolog. Emilia Florian, fiica dlui N. Florian paroc gr. or. în Racovița, lângă Sibîu, a murit la 4 august în etate de 18 ani.

OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. Escadra franceză la Kronstadt a fost salutată cu mare entuziasm de ruși; însuș țarul a vizitat escadra și a trimis o telegramă de felicitare președintelui republicii franceze Carnot, care a răspuns îndată pe cale telegrafică. Această înfrățire demonstrativă este un răspuns la primirea ce flota engleză a făcut la Fiume imperatului și regelui Francisc Iosif. — *Tropele italiene* vor face în septembrie manevre cu baloane prin aer și cu vapoarele afundătoare prin fundul mării, cu porumbeii mesageri și cu câinii sentinele; regele Umberto va asista la toate aceste exerciții. — *În Polonia rusescă* toate municipalitățile au primit ordinul să caute și să dea pe mâna poliției pe toți evreii cari n'au o autorizațiune specială din partea ministrului de interne, pentru ca apoi să fie espulsați. — *Studentii italieni din Turin* au adresat studenților universitari români din București, cari le-au trimis memorandumul lor, o scrisoare prin care făgăduiesc că vor lucra cu tot interesul, pe care îl poate deștepta în ei originea comună și afinitatea de rasă, pentru ca justele și sfintele aspirațiuni să fie deplin satisfăcute. — *În Elveția* s'a serbat în săptămâna trecută a șesea sută de ani dela întemeierea confederațiunii elvețiane.

Marocanii la Madrid. Din Madrid se anunță: Alaltă-ieri, pe la 1 după amieză, a sosit la Cadix Abd-el-Hamid, trimisul sultanului din Maroc. El aduse

pentru regele și regina mai multe cadouri între care sînt de remarcat doisprezece cai de rasă arabă, covore scumpe, pantofi, arme cu mănerele de argint sculptat, etc. Regina Spaniei va trimite la rîndul ei sultanului din Maroc, un serviciu de argint pentru ceai și cafea, revolvere, săbii și altele. În onoarea lui Abd-el-Hamid s'a dat la Cadix o serbare populară în care rolul principal l'a jucat »taurul de foc.« Taurul de foc numit în limba bască »cecenzuseco« e o piele de bou trasă peste un schelet ușor de lemn. În interiorul cîrnelor sale enorme se află focuri de artificii și pe totă șirea spinărei îi sînt infipte tuburi din cari se revărsă o adevărată ploie de foc, când taurul e purtat prin mulțime. Trimișii marocani s'au amusat foarte mult la acest spectacol.

Testament oîdat. Un testament curios a fost deschis zilele trecute, în filiala Băncii Naționale din Varșovia. În anul 1866, un anume Samlowitz depuse la bancă 20.000 de ruble și un plic pecetluit care trebuia să se deschidă la 15 iulie 1891. În plicul deschis la această dată se află un testament, prin care Samlowitz declară că lasă suma depusă împreună cu procentele ei, la acela din fii sei, care, în ziua deschiderii testamentului, va dovedi că are mai mulți copii de secș masculin. Se constată că doi din fii lui Tamlowitz au ramas flăcăi, al treilea are patru fiice și numai al patrulea are un singur fiu. Acesta din urmă deci va căpeta totă moștenirea.

Șoiri străine. Dl dr. V. Babeș a fost prezentat zilele trecute de dr. Pasteur spre a fi ales membru corespondent al Academiei de științe din Paris; acesta candidatură a intrunit multe voturi, înse Academia, considerînd că dl Babeș este încă prea tiner, a ales pe un învățat grec; dl dr. Babeș este primul român care a fost propus academiei de științe franceze. — *Din Paris* se scrie, că dl dr. V. Babeș, care reprezintă România la congresul de tuberculosă de acolo, a fost ales între președinții de onoare ai acelu congres. — *Pictorul Giovanni Ximenes* din Roma a înbunit din cauză că regele n'a voit să-i cumpere colorsalul tablou reprezentînd ultimele momente ale lui Victor Emanuel. — *Un congres al omenilor grași* din Silesia s'a ținut la Reidenbach; s'a constatat, că 60 de persoane cântăriau fiecare câte o sută de chilogramme; premiul l'a câștigat un domn de 143 de chilogramme; un porc gras fusese pus ca premiu. — *Vestitul inotator Fischer* din Anglia a făcut o adevărată minune inotînd unsprezece mile engleze în mare, fără ca să arate mare osteneală; el se prinde că va trece marea Manșei intrîgă, dela țermul englez până la cel francez, în not. — *Studentii universitari din Belgrad* și *Atena* vor trimite delegațiuni, care să asiste la congresul studenților români în Giurgiu, în luna lui septembrie. — *Faimosul dr. Koch*, cel cu lécul contra ofitei, a demisionat în totă tăcerea dela facultatea de medicină; el se va ocupa cu perfecționarea remediiului seu.

Călin্দarul săptămânei.

Diua sept.	Călin্দarul vechiu	Calind. nou	Sorele
Dumin. 8 după Rusali	Ev. dela Mateu 14, gl. 7, a inv. 8		res. ap.
Duminecă	4 SS. 7 coconi din Efes	16 Rochus	4 57 7 10
Luni	5 M. Eusignie	17 Bertram	4 58 7 8
Martți	6 (+) Schimb. la față	18 Agapitus	5 0 7 6
Mercuri	7 Mart. Dometie	19 Sebald	5 1 7 5
Joi	8 Mart. Emilian	20 (+) Stefan	5 2 7 3
Vineri	9 S. Ap. Matei	21 Rudolf	5 4 7 0
Sămbătă	10 Mart. Laurenti	22 Gustavina	5 6 7 58

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Iosif Lang în Oradea-mare.